Ч. 73. Львів. Четвер дня 30 марця (12 цьвітня) 1900. Річник IV.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цїлий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цїлий рік . . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . . 8 рублїв або 16 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адмінїстрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 **ул. Коперника (Лїндого ч. 9.)** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Розлад в польскій суспільности.

Хто бодай побіжно слїдив за голосами польскої праси в Галичинї в послїдних часах, сей мусїв запримітити, що посеред польскої суспільности витворили ся два собі діяметрально противні напрями в культурних, економічних, суспільних та полїтичних змаганях. Реалїзм станув до борби з ідеалїзмом, дрібний властитель з більшим, селянин з паном, лїбералїзм з консерватизмом, демократизм з аристократизмом, а навіть полїтичний еґоїзм з славяньскою солїдарностию. Оба ті напрями находять ся нинї в фазї формациї і кристалїзациї. Оба шукають за кадрами і союзниками, неначе небавом між обома таборами мало би прийти до рішучої стрічи і розправи. Оба голосять свої теоремати, хвалять свої, а гудять теоремати противника. Оба кинули собі вже рукавицю і станули проти себе з відкритим шеломом.

Нас Русинів не обходив би так дуже сей розлад посеред польскої суспільности наколи би він остав без всякого впливу на законодатні тїла, на сойм і раду державну. Ще в радї державній розлад сей не мав би більшого значіня, позаяк там на цїлість полїтики впливає богато других чинників. Але ми не можемо бути рівнодушні супроти сеї прояви в краєвім соймі.

Позаяк згадані напрями находять ся ще в фазї формациї, то нинї не потребуємо вже розбирати питаня, по котрій сторонї належало би станути руским соймовим послам? Нинї можна нам обмежити ся на помічанє поодиноких прояв, що виходять з обох таборів і слїдити за їх розвоєм в публїцистицї. А до того вистане нотувати іменно ті погляди, які систематично від якогось часу висказує »Słowo Polskie« яко орґан, що підняв ся нести прапор лїбералїзму з примішкою демократизму і реалїстично-еґоїстичної полїтики проти доси верховодячого в краю табору краківских консерватистів яко »клїки чи лїґи реакциї«.

Під заголовком »Право до власти« сказано в »Słow-i Polsk-im« з 11. цьвітня: »Ударено на нас з всїх сторін за те, що ми недавно підняли мисль, сполучити в одно всї сторонництва полїтичні, почавши від осередка аж по радикалів. Така мисль мусїла постати на вид сеї аномалїї, що нашим краєм орудують люди, котрим не достає до управи нї моральних, нї інтелєктуальних, нї економічних сил. Люди ті панують вправдї ще в краю, але лише на основі сили безладности і длятого, що они стояли у верху народу і вели єго. Нинї та давна струя наткнулась на супротивну нову струю і втратила всю свою силу. Нинї доперва змогли ми зрозуміти, що верховодяча суспільна верства не посїдає вже прикмет, котрі би єї управнювали до орудованя краєвими справами. Верства ся збанкрутовала економічно, а загал зрозумів, що настав час переняти від неї власть. Скажемо виразнїйше! Галичиною управляла до недавна шляхта на основі традициї, інтелєктуальних і економічних засобів. Настали труднїйші часи, неврожаї, заморска конкуренция, криза рільнича, надужитя кредитові, земля стала усувати ся з під ніг, парцеляция не повела ся, половина більшої посїлости в Галичинї економічно захиталась, маґнати скористали з сеї кризи і викупили землю, яку могли, — а результат такий, що витворили ся иньші економічні чинники, а за сим мусять послїдувати і пересуненє власти від шляхти на ті всї верстви, що остали ся поза шляхтою і посїдають економічну, інтелєктуальну і моральну спосібність, щоби взяти в свої руки провід і управу краю«.

Тенденция табору »Słow-a Polsk-ого« ясна. Оно стремить до перенятя всеї власти і проводу в Галичинї, а до достиженя сеї цїли думає »Słowo Polskie« зложити конфедерацию, до котрої би увійшли всї елєменти демократичні, становлячі будьто »осередок« польскої суспільности, геть аж до радикалів чи социялїстів польских. Конфедерация ся посїдає після »Słow-a« всї услівя до обнятя проводу над польским народом, іменно силу економічну (?), інтелїґенцию і силу моральну (?).

Яка би мала бути національно-полїтична проґрама сеї конференциї антишляхетскої, про се писало »Słowo Polskie« вже давнїйше. Проґрама нового социяльно-демократичного сторонництва польского гласила би: Федералїзм в горі, централїзм в долинї. Иньшими словами: Сконфедеровані нові верховоди в Галичинї раді би відокремішнити Галичину при помочи Шенерера et consortes, посїсти в Австриї як найширшу автономію, а в краю? В краю, де жиють в добрій половинї Русини, стати строгими централїстами — розуміє ся — в виключну користь социяльно-демократичної Польщи.

Дописъ.

Листи з Бразилиї.

II.

Високо Поважана Редакциє!

Слава Богу Ісусу Христу! Як ся маєте в своїм родиннім краю? Бо ми вийшли з того краю і з гнїзда родимого вже чотири роки тому і зайшлисьмо вже між лїси і гори. Бідували ми через три роки. Тепер, Богу дякувати, декотрим лекше жити. Але гирке тото житя, бо нема свого сьвященика і не чуємо науки Божої. Але Господь Бог змилував ся над нами. Посилає своїх заступників місіонарів і каже: покидайте 99 овець і глядїть за одною погибшою. І так ся стало. Приїзджає один сьвященик закону оо. Василиян і дає чути о собі, посилає листи по цїлій куритибскій диецезиї. Дістались-

15

ГЕНРИК ІБЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далї).

ІРЕНА

усьміхаєть ся з глумливою відтїню.

Наперед твір штуки — потім живий плід.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Можеш собі судити про се, як хочеш. Я однак віддав ся був тодї виключно своїй задачі. І почував себе при тім так невисказано щасливим.

ІРЕНА.

І ти сповнив свою задачу, Арнольде?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

При твоїй помочи сповнив я її — і за се тобі дяка. Я хотїв сотворити чисту жінку, таку, яка після моєї гадки повинна була воскреснути в днї відродженя. Яка не дивувала би ся чомусь новому, незнаному, перечуваному. Але що переняла би ся сьвятою радістю по причинї того, що найшла себе незмінену, — себе, земську жінку, — у вищих, свобіднїйших, веселїщих околицях по довгім, безмірнім, смертельнім снї.

Тихше.

Такого я сотворив її. Я сотворив її після твойого образу, Ірено!

ІРЕНА

кладе руку на столї та опирає ся о поруче крісла.

І так ти справив ся зі мною!

ПРОФЕСОР РУБЕК

з докором.

Ірено!

ІРЕНА.

— і не потрібував вже мене довше —

ПРОФЕСОР РУБЕК.

І ти можеш говорити се?

ІРЕНА.

— почав роззирати ся за иньшими ідеалами. —

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Я не найшов нїякого, нїякого більше по тобі.

ІРЕНА.

Анї нїякого иньшого моделю, Арнольде?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Ти не була моїм моделем. Ти була провідною думкою мойого твору.

ІРЕНА

мовчить хвилину.

Що-ж ти сотворив потім? З мармору, думаю. Від того дня, коли я від'їхала від тебе.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Нїщо більше не сотворив я від того дня. Лише блукав ся і моделював.

ІРЕНА.

А жінка, з якою живеш тепер?

ПРОФЕСОР РУБЕК

перебивав її напрасно.

Не говори тепер про неї. Се запирає менї віддих.

ІРЕНА.

Куди гадаєш їхати з нею?

ПРОФЕСОР РУБЕК

змучений і задуманий.

Буду мусїти, здаєть ся, відбути довгу і нудну прогульку вздовж побережа на північ.

ІРЕНА

глядить на нього, усьміхаєть ся майже незамітно і шепче.

Їдь радше високо в гори. Як високо лише зможеш: вище, все вище, Арнольде.

(Далї буде).

мо той лист каштиляна (?). Як ми єго читали, то більше сліз з очей війшло, як тих літерів було. І в короткім часї приїзджають до нас, до Куритиби, а з Куритиби посилають до нас лист, що вже прибули до Куритиби. Тепер посилаємо Луця Чувася з повяту тернопільского, села Мшинця і даємо єму крейцари на дорогу. І він бере палицю у руки, як кумпаніяра свого, іде 12 миль до Куритиби. Довідав ся, де сьвященик перебувають і прийшов до них з великов радостію, що не міг слова промовити. І приїзджає до нас 22. червня руский сьвященик о. Мартинюк. Ми, зібраний нарід, вийшлисьмо з процесіов напротив них і з хлїбом та солию. Прийшлисьмо до каплиці, посьвятили воду перед каплицев і покропили, поблагословили і тогди увійшли до каплиці. Тут мали сьвященик коротеньку науку і подякували Господу Богу, що їх Бог щасливо запровадив на тую нашу кольонїю. По тім всїм запросилисьмо Отця до хати Минотора Музики з повяту тернопільского, села Дубівці. Сьвята місия тревала через 14 днїв. Наука місийна тревала 5 днїв, а пятого дня в недїлю Крест сьвятий закопалисьмо на памятку сьвятої місиї. А на оден день мали чотири науки по півтора години і по дві, що заледви тілько часу мали випити тої чорної кави; і то ми їм приносили до каплиці, а Отець пішли в ліс і випили настоячки, бо не було навіть коли сїсти. А як прийшли до хати з каплиці на ніч, то не спочили зараз, но пісний нас научали до години десятої і дванайцятої через 14 днів. В той день, як від'їзджали від нас, то мали остатну науку. Під крестом сьвятим подякувалисьмо разом Господу Богу за Єго ласку небесну, що Отець були здорові і через той цїлий час молили ся до Господа Бога за нас всїх і відсьпівалисьмо сьвяту пісню місийну і многая лїта: Папі римскому і Архиєпископови львівскому і цїсарови Францу Йосифу, що дочекали свого ювилея, і всякому »дияконьству кафтолическому«.

Прошу Вас, ласкава Редакціє, приймїть сю вість бразилїйску до своєї ґазети, щосьмо перший раз чули в Бразилії слово Боже. Слава Богу Ісусу Христу.

Онуфрий Давибіда, півець церковний з повяту Чортків, село Косів.

З полїтичного поля.

Посол Енґель виголосив вчера перед виборцями бесїду, в якій висловив жаль з причини безплідности углевої анкети. Коли-б правительство не заспокоїло жаданя Чехів, що-до заведеня внутрішного язика ческого, до часу отвореня нової, парляментарної сесиї, в такім разї Чехи вернуть назад до опозициї, ба навіть до обструкциї.

Бувший мінїстер скарбу, др. Кайцль, виголосив перед виборцями в Каролїненталю давно заповіджену, довгу бесїду, в якій начеркнув історию мінїстерства Туна, а відтак обговорював зворот, який наступив в полїтицї від вересня 1899 в користь Нїмцїв. Кайцль підніс, що антивійскові демонстрациї в Чехах і на Мораві іменно аґітация в справі »зде« промостила дорогу до відкликаня язикових розпоряджень. Другу причину подала непевність більшости, на якій не можна було полягати, наслїдком чого обструкция в богато важних справах могла побідити, як пр. при голосованю над законом о державній прислузї. Проґраму т. зв. зеленосьвяточну Нїмцїв назвав Кайцль боєвим манїфестом, який образив дїткливо почутя ческого народа. Обговорюючи дальше становиско нинїшного премієра Кербера, сказав Кайцль, що язикова квестия дала би ся легко розвязати, коли-б Нїмцї не опирали ся так дуже при нїмецкім язицї, як посередничім. Вкінци промовляв Кайцль pro domo sua: з фотелю мінїстра уступив, щоби вступити в ряди свого сторонництва. Кайцльови висказано серед оваций заяву довіря.

В соймі ческім вела ся вчера дальша дискусия над внесенєм посла Кафтана в справі укравленя продажи угля в Чехах. Справі сїй деякі нїмецкі посли старали ся надати полїтичну закраску, підносячи, що внесенє Кафтана є демонстрациєю Чехів против Нїмеччини, звідки доставляють найбільше угля до Австриї. Пос. Пахер висказав надію, що теперішна дискусия зверне ся головно против углевій лихві. Сторонництво бесїдника, хотя не годить ся на зміст внесеня, однак голосувати ме за відісланєм єго до осібної комісиї. Пос. Бжежновский жалував ся, що навіть в чисто економічній квестиї не можна прийти тепер в Чехії до порозуміня. Пос. Штайн предкладає протести громад против визискови при продажи угля і ударяє сильно на жидів. По промовах ще кількох бесїдників перервано дискусию. Слїдуюче засїданє відбуде ся по латиньских сьвятах дня 19. цьвітня.

Два найвизначнїйші мужі державні Угорщини, бар. Банфі і Кольоман Сель, станули в острім антаґонїзмі супротив себе. Отже в інтервю, як телеґрафують з Будапешту, бар. Банфі висловив ся дуже некорисно про полїтику Селя. Після Банфіого Сель властиво не має за собою жадного сторонництва; лише мимо своєї волї він станув на чолї клєрикалів. Нові вибори, після Банфіого, дадуть лише незначну правительственну більшість. Побіду будуть тодї мати: аґрарний напрям з сильною антисемітскою закраскою та ультрамонтанїзм. На запитанє дневникаря, чи Банфі, що тепер — як відомо — має гідність найвисшого угорского охмістра двора, схоче знов вмішати ся у вир полїтики, відповів антаґонїст Селя: На разї не маю наміру резиґнувати зі свого становиска, буду держати ся віддалїк від полїтики дїла доти, поки буду уважати се відповідним, але на всякий случай не довше, як до часу, коли будуть мене потребували.

Подорож *цїсаря Франц-Йосифа* до Берлїна коментують віденьскі дневники, як факт великого, полїтичного значіня. Берлиньска правительственна праса представляє сю подорож актом звичайної чемности; неофіцияльна праса підносить наглість децизиї сеї подорожи і приписує їй значінє полїтичне. З Льондону телеґрафують, що там бачать в подорожи нашого цїсаря до Берлина, доказ тїсної дружби обох держав. Се є заразом запорукою, що в найблизшій будучности жадна европейска держава не може мати переваги на континентї. — На нїмецкім дворі — як доносить Köln. Ztg. — принято заповідженє відвідин цїсаря Франц-Йосифа з найвисшою радостию не лише як доказ тревалости полїтичного союза, але також особистої приязни. Цїсар Вільгельм написав до старшого бурмістра Берлина таку телеґраму: »Цїсар Франц Йосиф закомунїкував менї дуже радісну новину, що в перших днях мая намірив відвідати цїсареву і мене. В переконаню, що мешканцї столицї переняті обожанєм і горячою почестию для нашого достойного гостя, що був колись вірним другом нашого незабутного, великого цїсаря, повідомляю Вас про сї заповіджені відвідини, аби мої Берлиньчики мали час сьвітло пристроїти місто для гідного привитаня мого поважаного і вірного союзника. — (підписано) Вільгельм«.

З Льондону доносять, що аґітация в Північній Америцї на користь Боерів прибрала величезні розміри. Причинила ся до того послїдна побіда Боерів. Демократи рішили ужити симпатий для Боерів, яко одного з мотивів для будучої аґітациї при виборі президента Сполучених Держав. В Вашинґтонї відбули ся вітчити про Боерів, а прелеґентом був між иньшими димісіований секретар Давіс. В Новім Йорку і Філядельфії зібрано 12.000 підписів на письмі, висказуючім горячу симпатию Боерам. Сї письма перешлють на днях президентови Трансвалю Кріґерови.

Галицкий Сойм.

(До засїданя з 10. цьвітня).

В шкільній розправі при поодиноких резолюциях забирали ще голос посли Окуневский Стояловский і Солєский. Резолюциї ухвалено з виїмкою резолюциї пос. Окуневского, що домагав ся статистичних виказів шкільної молодежи після народности. Відтак принято прелїмінар кр. шкільного фонду на 1900 рік і деякі дрібнїйші митові справи. Розправа вивязала ся аж при справозданю банкової комісиї о Спілках ощадности і позичок системи Райфайзена. Пос. Сенковский підніс зовсїм справедливо лиху адмінїстрацию громадских позичкових кас, що в сих касах лежить $6^1/_2$ мілїона зр. Притім застеріг ся посол проти того, щоби сей гріш употребляно на другі цїли, як се, здає ся, дїє ся місцями, де фонди громадских кас перейшли під протекторат видїлів повітових. Відповідну до того резолюцию приняв сойм. Пос. Вахнянин в довшій річи розглянув ся в дотеперішнім розвою Райфайзенок і попер внесенє банкової комісиї, змагаюче до того, щоби до розросту сих Спілок причиняв ся і скарб державний. Річ пос. Вахнянина подамо в цїлости.

(10. послїдне перед сьвятами засїданє з 11. цьвітня).

На дневнім порядку було справозданє адмінїстрацийної комісиї о внесеню пос. Бернадзїковского в справі примусового обезпеченя від огню. Справа ся викликала широку дискусию, позаяк комісия сказала, що примус буде, а люди будуть могли обезпечуватись в ріжних приватних товариствах, а не в краєвій институциї, котра — розуміє ся — була би дешевшою. Пос. Крамарчик жадав проте укравленя институциї асекурацийної. Пос. Бернадзїковский рівнож говорив проти предложеня комісиї і закинув »Фльориянцї« краківскій визиск.

Проти внесень комісиї промовляв відтак пос. Стояловский два рази і пос. Вахнянин. Пос. Стояловский ударив притім на консерватистів і закинув їм недбалість про інтереси селян, позаяк справа обезпечень залягає в соймі від яких 25 лїт.

Пос. Вахнянин пояснив історию проб, ухвалити закон о примусї асекурацийнім в парляментї, заявив ся за укравленєм асекурацийних институций, пояснив деякі сумнїви піднесені послами, почім вніс, щоби справозданє комісиї відослати назад до комісиї, позаяк комісия преюдиковала цїлу справу. Межи пос. Абрагамовичем а пос. Стояловским прийшло до острої суперечки. Пос. Абрагамович не велїв зважати соймови на річ пос. Стояловского, позаяк сей посол має на оцї лише підущуванє мас. Пос. Стояловский віддав piękne za nadobne і пригадав пос. Абрагамовичеви єго поведенє в радї державній. Пос. Менцїньский боронив »Фльориянки« і »Кола« польского, а відтак полємізовав з Стояловским за те, що він кидав всякі інсинуациї на сойм, кажучи, будьто сойм не дбав про асекурацийний закон. Пос. Яворский відпер також заміти проти нечинности »Кола« в тій справі і навів конкретні факти на се з датами.

При голосованю принято майже одноголосно внесенє пос. Вахнянина, щоби цїлу справу відослати до адмінїстрацийної комісиї з тим, щоби комісия здала справу ще в біжучій сесиї. По поладнаню дрібнїйших справ приступлено до вибору доповняючого до комісий податків заробкових і др. До комісиї краєвої загального податку заробкового вибраний др. Федак, заступниками Іван Левіньский і др. Яр. Кулачковский. З міст вибрано: Цюхцїньского і Зеленєвского на членів, Рудницкого Йосифа заступником. З цїлого сойму вибрані членами Чеч і Країньский, заступниками Шаєр і Брунїцкий. До комісиї апеляцийної для митно-доходового податку вибрані з ріжних курий і сойму: Гупка, Стадницкий, Соловій, Піпес, Абрагамович, Адам Ґолуховский і Менцїньский — членами; заступниками вибрані: Чайковский Влад, Сенковский, Торосевич Ник., Шварц Генрик, Ляріш, Недельский.

(Година $1^1/_2$, засїданє тревае дальше).

Новинки.

— При зміні кварталу просимо Вп. передплатників о відновленє передплати. При сїй нагоді просимо також дотичних Вп. передплатників, що мають які-небудь залеглости о остаточне їх вирівнанє. Ми зневолені оплачувати все готівкою, тому не можемо на будуче нікому уділяти кредиту, отже Адмінїстрация була би приневолена при дальшім триваню залеглостий висилку часописи безусловно здержати.

— На зборах Клюбу Русинок порушено справу заснованя випозичальнї книжок на провінциї. Видїл застановив ся проте над вложеним на себе обовязком і установив слїдуюче: Товариство Клюб Русинок буде випозичати книжки з своєї бібліотеки на провінцию. Услівя: 5 зр. кавциї, 50 кр. місячно за визиченє. За се дістане кождий 10 книжок і може їх держати найдовше 1 місяць. Кошта пересилки і опакованє поносить випозичаючий книжки. Хто би рад книжки випозичити, може зголосити ся до тов. Клюб Русинок, Ринок, ч. 10. Книжки висилати ся буде кождої суботи, а хто би був особисто у Львові, може їх відобрати в середу або в суботу від 5—6 години. *Г. Шухевичева*, предсїдателька. *Ольга Барвіньска*, секретарка.

— Львівска Преображеньска церков (при Народнім Домі) має бути отворена для богослуженя і ужитку вірних імовірно в червни сего року,

розуміє ся, коли не зайдуть які непередвиджені перешкоди.

— **Рада товариства »Руска Бурса реміснича і промислова«** уконституовала ся, вибираючи: о. крил. Мартина Пакижа заступником голови, інжинера Володимира Бачиньского скарбником, п. Антона Оприска господарем, а п. Петра Тибличиньского провірником. — Принято з вдячностию до відомости заяву д-ра Евгена Озаркевича, що буде безплатно уділяти питомцям бурси помочи лікарскої. — Рішено, коли відповідне число інтересованих зголосить ся, розширити бурсу в тім напрямі, щоби приймати до неї — крім ограниченого числа убогих хлопців, учащаючих до ремісла або промислової та торговельної школи, на ціле удержанє — також на харч і мешканє за оплатою.

— **Убійство**. Вчера рано о 4. годині допустив ся невислїджений доси убійник страшного злочину на 20-лїтній служници Магдалинї Ілик. Она служила у зелїзничого урядника п. Генїча при ул. Сакраменток ч. 10. Рано найдено єї на ліжку прикриту коцом, на котрім лежала сокира, якою імовірно сповнено злочин. Іликівна мала розбиту голову. — Підозріного о сповненє злочину Франца Барціховского вже увязнено. Барціховский мав любовні зносини з Іликівною, коли она тимчасом любила иньшого і з ним мала небавом подружити ся. За сим послїдним слїдить полїция, але на разї без успіху. Переслуханий п. Генїч зізнав, що коло 11. години, коли йшов спати, був в кухни. Іликівна вже спала, а в кухни не було сьвітла. Він через забутє не пробовав, чи двери замкнені. О 4. годині досьвіта почула пані Генїчова, як хтось тихо вітвирав двері, що вели з кухнї до покою. Питала ся навіть, хто там є, але відповіди не було ніякої. Засьвітила сейчас сьвітло, збудила свого мужа і обоє війшли до кухнї. Ту представив ся їх очам страшний вид. На ліжку лежала служниця в калужи крови. В кухни горіло сьвітло, а сїрників, що були з вечера на столику, не було. — Увязнений Барціховский не признає ся до вини, але може своє alibi виказати лише до 11. години в ночи, а підчас зізнань тряс ся мов в горячці. Єго родичі зізнали інакше, як він толкував ся, тому Барціховского увязнено. — Сьвідки зізнають, що Магдалина зірвала зносини з Барціховским, бо він був острої вдачи і раз в колотнечи зі своїм батьком грозив єму сокирою. — Слїдство веде радник Сваричевский.

— **Наслїдки неосторожности**. В Перемишли лучило ся недавно велике нещастє. Жена фризиєра Вайха хотїла на спіритусї розігріти терпентину до фарби. Терпентина експльодувала і розіляла ся по убраню Вайхової. В одній хвили станула она в полуміни. Страшно попарену жертву власної неосторожности відвезено до шпиталю, де она по кількох днях померла.

— **Проф. др. Масен**, б. ректор віденьского унїверситету і член палати панів помер вчера у Відни. Свою діяльність зазначив так на поли полїтичнім, як і науковім. З нагоди заснованя ческої школи у Відни, викликав був бурю против себе і демонстрациї нїмецких буршів за те, що домагав ся узглядненя домаганя Чехів. «Відень, — сказав небіщик в р. 1883, — сам себе здеґрадує до значіня столицї долїшної Австриї, коли відкине се справедливе жаданє віденьских Чехів. Не можна примушувати чужі народности до признаня нїмецкого язика державним. Кождій народности треба дати можність образувати ся на рідній мові.

— **Днїпрові пороги**. З Петербурга доносять, що правительство задумало передати реґуляцию Днїпрових порогів одному анґлїйскому товариству акцийному. Против сего виступило «Новое Время» і ударило на правительство, що до так великого предприємства хоче ужити чужинців. Тепер доносить «Н. Вр.», що порішенє сеї справи відложило мінїстерство скарбу на пізнїйше, бо мусить ще раз розглянутись в офертах.

— **Школа без задач і без книжок**. »Даньске товариство« в Копенгазї вітворило з початком марця с. р. школу, в якій учителї викладають аритметику і язики ученикам, занятим ручними роботами з дерева. Ученики не пишуть ніяких задач, нї в школї, нї в дома і не учать ся з книжок. Плян до построєня такої школи піддав звісний педаґоґ даньский, Штарке, а »даньске товариство« завело сей плян на пробу.

— **В Австриї** є 203 ґімназий а 101 реальних шкіл. Держава удержує ґімназий і реальних шкіл 220, краї 35, міста 20, епископи 4, монаші чини 13, приватні фундациї 10 — 6 ґімназий і 4 школи реальні. Викладовий язик нїмецкий є в 170 школах, польский в 31, ческий в 77, італїйский в 7, хорватско-сербский в 6, руский в 2, а утраквістичний в 11 (руско-польский: в Коломиї і Тернополи і руско-нїмецкий в Чернівцях.

— **Новий рай на земли** задумує зробити якийсь Американець, богатий фермер Дегерб в Монтанї в Сполучених Державах північної Америки. Він має там дуже красну посїлість, при сподї горба, попід котрий пливе річка, отже постановив зробити тут зовсїм після опису в біблїї рай та напустити там всїляких зьвірят, лиш розуміє ся, не диких. Сам буде Адамом в тім раю, а тепер ще лиш не стає єму хорошої білявої Еви, котра би тому раєви надавала найбільшого чару. Він помістив отже у всїх американьских ґазетах слїдуючу оповістку: »Пошукує ся молодої християньскої дївчини, лагідної вдачи, котрій би було на імя Ева, а котра хотїла би віддати ся за нового Адама, що жиє в земскім раю. Зволять длятого зголосити ся лиш такі дами, котрі охрещені на імя Ева«. — Ну, у нас в Галичинї знайшлась би неодна Євка, та в тім біда, що ледви чи яка годилась би до раю.

— **Незвичайний конкурс**. В 1915 роцї оголосить Царска академія в Петербурзї конкурс на написанє історії нанованя царя Олександра I. Історія має бути написана в російскім язицї, а найлїпша праця одержить нагороду в квотї 1,439.220 рублїв, а друга праця кількасот тисяч рублїв. Фонд, з якого виплатить ся нагороди, основав ґенерал Аракчеєв в 1833 роцї 50.000 рублями.

— **Кораблї пануючих**. Анґлїйска королева казала недавно построїти яхт для власної потреби, який коштував 8 мілїонів корон. О много дорозший є яхт царя, Миколи II.; само прикрашенє їдальнї пожерло мілїон корон. Цар уживає сего корабля лише підчас надзвичайних торжеств, передовсїм, коли приймає чужих монархів. Одним з найменьше дорогих кораблїв є яхт Вільгельма II., бо коштував лишень 2,500.000 корон.

— **Месть силача**. Сими днями їхав трамваєм у Відни один з тамошних силачів, що показують там за гроші свою силу, з своєю молодою і хорошою жінкою. Він був повен людий і годї було де помістити ся; ледви що жінка силача могла знайти місце у возї, а сам силач станув собі на перонї. Аж видить крізь вікно воза, як якийсь, постарший вже панок, зачинає на добре залицяти ся до єго жінки. Жінка відвернула ся і глянула на чоловіка, як би просила єго, щоби він прийшов їй на поміч, але чоловік лиш усьміхнув ся і моргнув на жінку; она зрозуміла і усьміхнула ся також. Постаршому панкови у возї аж веселїйше стало опісля, бо дама побіч него, очивидно була рада з єго залицянки і непротивилась єму. Так доїхав він щасливий і урадований, що познакомив ся з хорошою дамою, аж до місця, де мусїв висїдати. Тут ще подав дамі руку і шепнув їй до уха адресу poste restante. Коли хотїв злазити з воза, зробило ся єму трохи маркотно, коли якийсь величезний паниско заступив єму дорогу і весело усьміхнений наставив єму руку та сказав, що і він рад би устиснути руку дуже добре знакомого своєї жінки. Панок рад-нерад подав руку, а силач так єї стиснув, що бідному залицяйкови аж сльози станули в очах і він став верещати на ціле горло, на посьміховище всїх, що були сьвідками сеї сцени, і знали о що розходить ся.

— **Кілько Індиянів жиє ще в Америцї**. Після сегорічного справозданя індияньских аґентів находить ся ще живих в Америцї 297.905 душ. З них носять новомодну одежу 31 тисяч, а решта як попадесь. Умів читати і говорити по анґлїйски 42.577 чоловік. В тім роцї побудовано для тих Індиян 25,236 хат. Попалось в кримінал 1.468. Тілько один Індиянин був убитий Індиянами. Між ними находить ся 35.189 молебних домів або »чорч«. На школи видано гроша 261.515 долярів.

— **З жалю за Жубертом**. Славному покійному ґенералови Боерів в полудневій Африцї, Жубертови, певно нїколи й на гадку не прийшло, що хтось по єго смерти так буде за ним жалувати, що аж сам собі смерть зробить. А таке стало ся в Ебрайхсдорфі в долїшній Австриї. У тамошного пекаря Фридрика Нусбавмера був в науцї 17-лїтний Кароль Моравіц, котрий хотїв конче їхати до Боерів і вступити до їх войска, але не міг виконати того свого пляну. Від кількох днів видко було по нїм слїди якогось розстрою, коли же прочитав в ґазетах вість о смерти ґен. Жуберта, то єго спокій таки вже зовсїм скінчив ся. Плакав день і ніч за славним ґенералом та говорив заєдно: Того горя я не пережию! Та й дїйсно не пережив, бо онодї пішов нїби спокійний до своєї комірчини на ніч і там повісив ся.

— **Така вже слабість**. Но і що, прикладалисьте спіритус до очий, так як приписав-єм? — Пане доктор, запишіть менї иньше лїкарство! Біг-ме, я горівки висше, як до уст піднести не можу...

— **Дрібні вісти**. Новий уряд почтовий в Ялївци під Львовом, за личаківскою рогачкою, вітворить ся з днем 16. с. м. під назвою »Львів ч. XIV«. До него будуть належати місцевости: Яловець, Кривчиці, Махів, Маєрівка і Пасїки галицкі. — Аптикаря в Закопанім Фердинанда Таґо усмертила »Nowa Reforma«. Показало ся, що се була містифікация. — В стайни оо. Домінїканів у Львові копнув кінь парубка так сильно в голову, що розбив єму чашку; падаючи парубок зломив собі ще і лїву руку. Смертельно хорий лежить в шпитали. — Бар. Герман Чеч, після справозданя перед виборцями, упав ражений апоплєксиєю. Хорий лежить в бєльскім шпитали і потрохи відзискав сили. — На кандидата до мандату зі Станиславова по ґубернаторі др. Білїньскім висувають там п. Венедикта Зібавера, інспектора державних зелїзниць. — Під Варшавою викрили фабрику фальшивих пятирублївок. Фалшівник пускав свої вироби в обіг через посередництво своєї коханки. — Снїги в Іспанії упали в знатній скількости. Заразом обнижила ся температура так, що снїг не щезає. Землеплоди потерпіли дуже богато, особливо міґдали. — Один з редактврів N. fr. Presse вибрав ся самоходом до Парижа. — Син Османа Паши служить поручником в другім полку пішої ґвардиї в Берлинї. Тепер вернув за урльопом до Туреччини з причини смерти свого батька. — В Самборі на стациї обікрали злодії тягаровий поїзд, забираючи з него тютюну за 2.000 корон.

Наука, штука, лїтература.

— **Богословский Вістник** II. випуск 1900. Ч. I. Розправи. Церков в Ювилею. (*П.*). — Біблїйний потоп. (*Сьвщ. Д. Дорожиньвкий*) — О способі избранія і поставленія в діяконьский і сьвященический чин із мірских лиц в XVI. ст. на южной Руси. (*Сьвщ А. С. Петрушевич*). — Ч. II. Біблїоґрафія. (Рецензиї і справозданя). *Др. І. Круковский*, Krytyczny rozbiór kazań i homilij Hipacyusza Pocieja, Metropolity Kijowskiego, Halickiego i całej Rusi. — *Др. І. Бартошевский*, Проповіди похоронні. — Листок, дух. лїтер. журнал. — Посланник, церк.-народ. письмо. — Книжечка Місийна. — Виданя полемічних памятників. — Живі струни». — Ч. III. Аналєкта. Розпятіє. — Ізображенїє Ісуса Христа і високість єго тїла. — Участь сина-сьвященика в похоронах своїх родичів. — Сповідь перед настоятелями. — Ч. IV. Начерки наук духовних. Проповідь на Нед. Воскресеня Христового (Іпатий Потїй, митрополит всеї Руси). — О Воскресеню Христовім (після Бурдалю). — Вісти і замітки. — Переписка редакциї.

Видає і за редакцию відповідає Сьвщ. Діонизий Дорожиньский, професор ц. к. акад. ґімназиї у Львові.

Телеґрами.

Відень, 11. цьвітня. Деякі дневники висказують ся, що рада державна збере ся правдоподібно доперва аж на день 24. мая.

Відень, 11. цьвітня. На конференциї нїмецких учителїв середних шкіл раджено над недостатком учительских сил. Заступник мінїстерства просьвіти, радник двора Гімер, підніс, що число записаних на унїверситетах фільософів дорівнало вже тепер числу медиків і є надія, що небавом недостаток учителїв виповнить ся.

Рим, 11. цьвітня. Супротив вісти про хоробу Папи, доносить аґенция Стефанїого, що Папа був на послїднїй проповіди і що приймав кілька визначних осіб.

Філядельфія, 11. цьвітня. Вчера відбули ся величезні збори шкільної молодїжи для заяви своїх симпатий Боерам. Вибрано депутацию, яка має вручити президентови Сполучених Держав адресу, підписану 22.000 шкільних хлопців.

Париж, 11. цьвітня. В урядових сферах твердять, що *Мафекінґ піддав ся* облягаючим місто Боерам.

Пириж, 11. цьвітня. Еміль Золя занепав тяжко на запаленє легких. Лїкарі побоюють ся, щоби хороба не стала грізною.

„65 кр.“ пів кіля незрівнаної доброти кави ароматичної, рівнаючій ся найлїпшим родам, до набутя лишень в торговлї

ЛЕОНАРДА СОЛЄЦКОГО

у Львові, ул. Батория ч. 2. 16—30

5 kg. мішочки franco до кождої стациї почтової.

„Леонардівка“ незрівнаної доброти, стара житня горівка — бутелька 1 зр., пів бутельки 50 кр.

Поручає торговля

ЛЕОНАРДА СОЛЄЦКОГО

Львів, ул. Батория ч. 2. 16—30

Знаменитий коняк француский курацийний *відзначений на львівскій виставі*, ціла фляшка 3·50, пів фляшки 1·80, чверть фляшки 1 зр., набути мож лише в торговлї

ЛЕОНАРДА СОЛЄЦКОГО

Львів, ул. Батория ч. 2. 16—30

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годині	до Львова
		6·10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова
		6·50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно
		7·10	з Зимної-води » » »
		7·40	з Янова
		7·55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
		7·44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·05	» » на дв. головний
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·30		9·00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.
		11·15	з Ярослава і Любачова
1·50		11·55	з Іцкан, Черніців і Станиславова
		1·01	з Янова
		1·40	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно
2·20		5·15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35		5·40	» » » на дв. голов.
		5·55	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
8·45		6·10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова
		6·20	з Іцкан, Сучави
			з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділї і сьвята
		7·58	
		8·15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно
		8·14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.
		9·21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.
		9·55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту
12·30		10·10	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави
		10·08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·25	» » » на дв. голов.
		10·30	з Лавочного (Пешту) Хирова
		12·10	зі Сколього, Калуша
		3·05	з Підволочиск на дворець Підзамче
		3·30	» на дворець головний
2·16		6·00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годині	зі Львова
		6·20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
1·55		6·15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08		6·30	» » » дв. Підзамче
2·45		6·30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
8·30		8·45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
		9·10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
		9·25	до Янова
		9·35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
		9·53	» » » дв. гол.
		10·10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
		12·50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділї і сьвята
		2·15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділї і сьвята
		9·45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)
2·55		—	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
		3·20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
		3·26	до Брухович » » » »
		5·25	до Ярослава
Ніч			
		6·21	до Іцкан, Радовець, Кімполюнґа, Сучави
12·50		6·40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15, вер.
		6·50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
		7·00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
		7·10	до Сокаля і Рави рускої
		7·20	до Тернополя дворець головний
		7·42	» дворець Підзамче
		7·47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
		8·35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
		9·10	» » » 1. чер. до 30. жов. в [illegible] д. і сьв.
2·36		10·40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
		10·50	до Кракова (Відня, Варшави), Ся[illegible]ка
		11·10	до Підволочиск, Бродів дв. голов[illegible]й
		11·32	» » дв. Підза[illegible]
		4·10	до Кракова (Відня, Берлина)
		5.50	до Брухович від 7. мая до 10. вер[illegible]ня

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.
Час середно-европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. (Львів, ул. Красїцких ч. 5) удїляє пояснень в справахзе лїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

За певну і добру льокацию
поручаємо
4 ½% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні коронові
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи товариства кредитового земского
4½% листи Банку краєвого
5% облїґациї Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облїґациї пропінацийні
і всїлякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ Гіпотечного

ПЛАШІВСКА
парова фабрика дахівок і цегол
Стоваришенє зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Ґертруди ч. 8
поручає:
дахівки подвійні вальцьовані — системи вінерберґскої — барви червоної або чорної;
рурки дренові ріжної величини.
Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.
Цїнники і прібки висилає даром.
Упрашає о численні замовленя
6—20 Заряд.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНЄСТЕРЪ“
стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“).
удїляє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністрацийні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляциєю, над 500 корон тільки за інтабуляциєю на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященики, не посїдаючі реальностий, мусять крім поруки двох ручителїв предложити еще полїсу житєву; обезпечитись можна через «Днєстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінаций.
Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.
Удїл членьский виносить 50 кор., вписове 2 кор.
Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в »Днєстрѣ«.
Інформациї удїляє Дирекция листовно або аґенти Товариства взаїмних обезпечень «Днєстеръ».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —
Інформациї і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнїйших комбінациях.
Товариство взаїмних обезпечень
„ДНЄСТЕРЪ“
перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх **трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих**.
Стан фондів ґваранцийних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.		486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 „	— „		
„ специяльна	1.684 „	80 „		
Фонд основний	72.000 „	— „		
„ емеритальний	18.166 „	60 „		

Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року виносили виплачені **шкоди** 1,669.565 кор. 38 сот. **Полїси** »Днєстра« приймає **Банк краєвий** при **пожичках** гіпотечних.
На житє можна обезпечитись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї.
Зголошеня о удїленє аґенций в окрестностях **де нема** близько аґентів »Днєстра«, **приймає ся**.
»Днєстеръ« виплатив аґентам по конець 1899 р. провізиї **216.714 корон**.
Пожички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. »Днєстеръ« на 5½% і 1% додатку на кошта адм.
Львів, ринок ч 10. (дім »Просьвіти«)

Важне для всїх!

Направляє **КАЛЬОШІ** найгірше знищені
як також виконує **мужеску, дамску і дїточу обуву.**
Чоботи для духовеньства по як найприступнїйших цїнах.
З провінциї вистане старий оказ на міру.
ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.

Видає і відповідає за редакцию **Стефан Кульчицкий**.
З друкарнї В. А. Шийковского.